

Sabadash Yulia – Doctor of Culturology, Professor,
Head of the Department of Cultural Studies and Information Activities,
Mariupol State University of Ukraine, Mariupol
Nikolchenko Yuzef – Associate Professor, Associate Professor
of the Department of Cultural Studies and Information Activity,
Mariupol State University of Ukraine, Mariupol

The article considers the problem of effective functioning of public libraries in the modern globalized information environment using the Ukrainian and international experience of library and information services on the example of the Centralized library system in Mariupol.

It is established that the main tool for achieving positive results is to provide libraries with equal access to all segments of the region's population to information, knowledge, historical and cultural heritage, to form a modern system of library and information resources and to promote the development of information culture of users.

Key words: public library, discourse, information culture, information technologies, Internet, Centralized library system of Mariupol (Ukraine), library and information service of users.

Надійшла до редакції 2.05.2021 р.

УДК 379.82

ДІЯЛЬНІСТЬ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВИХ ЦЕНТРІВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ФОРМ ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ

Шмаюн Ольга Юріївна – аспірантка,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ
<http://orcid.org/0000-0002-1863-3581>
DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpm.vi37.454>
olinka.fedorenko@gmail.com

Обґрунтовано необхідність дослідження способу проведення культурно-дозвіллевої діяльності молоді в сучасних умовах. Здійснено дослідження структури дозвілля студентської молоді за результатами анкетного опитування з врахуванням регіональності. Проведено порівняльний аналіз результатів анкетування з даними попередніх років. Виокремлено превалюючі форми відпочинку. При цьому визначено особливості дозвілля в сучасних умовах, яким надає перевагу молодь. Досліджено питання участі молоді в громадській діяльності та обґрунтовано впровадження практик волонтерства. За результатами анкетування сформовано пропозиції щодо подальшого розвитку та удосконалення діяльності центрів культурно-дозвіллевої діяльності через призму оновлення спектру послуг відповідно до сучасних запитів молоді.

Ключові слова: культурні послуги, центри культурно-дозвіллевої діяльності, молодь, соціальні мережі, відпочинок.

Постановка проблеми. Одним з основних завдань соціально-культурної діяльності є організація дозвілля молоді, формування у неї національної самосвідомості. Вільний час є одним із важливих засобів формування молодого людини. Він безпосередньо впливає і на її світогляд, і соціальну активність. Те, як буде проводити свій вільний час молоде покоління в подальшому визначить коло інтересів і суспільних потреб молодого людини зокрема і суспільства загалом. Тому сьогодні і в майбутньому необхідним для розвитку свідомого суспільства є формування середовища, інфраструктури, де молодь може сформувавши відповідні життєві цінності. Враховуючи швидкоплинність сьогоденного розвитку суспільства, зокрема й технологічного розвитку, доступності інформації будь-якого типу, структура і перелік занять у вільний час молоді видозмінюється. Важливим є розуміння змін у діяльності культурно-дозвіллевих центрах, що мають відбутись для зацікавлення молоді в перспективі.

Останні дослідження та публікації. В просторі наукових досліджень є досить значна кількість праць на тему культурно-дозвіллевої діяльності. Зокрема нами виділено роботи вітчизняних науковців, які розглядають проблеми саме української молоді, враховуючи культурні чинники, ментальні аспекти, тенденції соціально-економічного розвитку нашої країни. Це праці В. Вакуленко, В. Виткалова, А. Гузьман, О. Ляшенко, І. Конончук, Г. Олійник, І. Петрова, В. Сватенкова, В. Шевчук та ін. Проте в більшості такі дослідження здійснювалися до 2017 р., при цьому частіше в межах одного міста чи закладу вищої освіти. Враховуючи стрімкий перебіг часу та умов і стилю життя населення, Українським культурним фондом проведено дослідження дозвілля і культурних потреб міської молоді в Україні станом на вересень 2020 р. Але в роботі зроблено акцент саме на закладах культури та на співпраці зі структурними підрозділами обласних і районних державних адміністрацій, залишивши не достатньо дослідженим питання особливостей культурно-дозвіллевої

діяльності молоді, їх запиту на культурні послуги з подальшим формування нових інноваційних видів дозвілля в центрах культури для подальшого їх успішного функціонування.

Метою статті є формування пропозицій щодо удосконалення діяльності культурно-дозвіллевих центрів відповідно до особливостей сучасних видів і форм дозвілля студентської молоді.

Виклад матеріалу дослідження. Необхідність формування культури дозвілля молоді зумовлена державно-політичними і соціально-економічними перетвореннями XXI ст., які мають вагомий вплив на формування культурно-дозвіллевої діяльності студентської молоді.

Ми стаємо свідками зміни парадигми дозвілля загалом, оскільки є заручниками карантинних обмежень, які безпосередньо впливають на форми дозвілля, доступ до них. «Динаміка суспільного розвитку змінила конфігурацію, обсяг та якість дозвілля в соціумі, внаслідок чого сформувався усвідомлення того, що дозвілля є необхідною умовою, важливим чинником культурної та соціальної репродукції сучасного суспільства» [8; 108].

С. Виткалов [3] зазначає, що «одним з основних показників культури особистості є міра контакту з нею, тобто культурно-дозвіллева активність, яка характеризується участю в культурно-дозвіллевій діяльності, що розгортається у сфері вільного часу» [3]. Тож дослідження безпосередньої участі у культурно-дозвіллевій діяльності, споживання культурних послуг, дозволить центрам культурно-дозвіллевої діяльності, як найбільш ефективним структурам, де молодь реалізує свій вільний час, визначити основні напрями їх подальшого розвитку.

Найбільш активною цільовою аудиторією, яка є основним споживачем культурних послуг та продуктів є молодь, зокрема студентська. Така категорія суспільства, як правило, залишається активною частиною населення в межах проведення дозвілля, оскільки є найменш зайнятою (роботою, сімейними обов'язками, тощо).

Студентство – «це особлива соціальна спільнота і величезна інноваційна сила, яка перебуває в стадії становлення і формування своєї структури ціннісної системи, і тут одним з головних засобів соціалізації молоді виступає культура, що включає в себе накопичені людством знання, цінності, норми і зразки, які формують духовний світ окремих індивідів, соціальних груп, спільнот і всього суспільства» [1; 27].

Підвищення загальнокультурних і професійних вимог суспільства до молоді тягне за собою необхідність в її самоосвіті, саморозвитку. Особливості соціокультурного становища студентської молоді відбиваються в її дозвіллі, яке в порівнянні з дозвіллям інших вікових груп відрізняється різноманітністю і переважанням активних та розважальних форм.

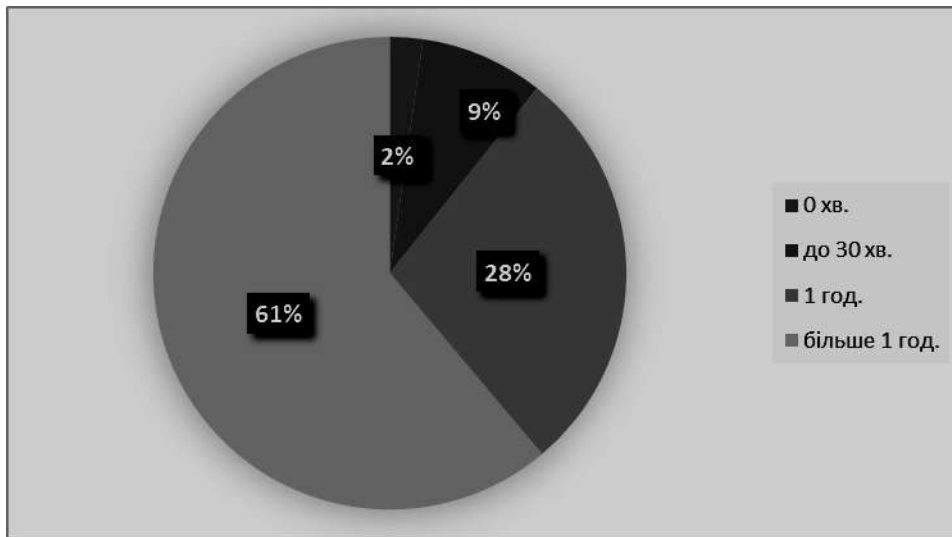
Сьогодні в сфері дозвілля відбулися значні зміни, з'явилися нові форми дозвільної діяльності, змінюється їх характер і зміст. Стає все більш очевидним, що сучасні види молодіжної дозвіллевої діяльності володіють особливостями, помітно відрізняють їх від традиційних видів, більш відповідними умовам, що склалися [11].

У виборі видів дозвіллевої діяльності особливо яскраво відбивається рівень розвитку особистості, її спрямованість, ступінь формування життєвої позиції. І тут виявляється зворотний зв'язок – чим відповідальніше використовується вільний час, тим швидше формується життєва позиція особистості. Тож доводиться констатувати, що значна частина молоді активно залучена в процес споживання масової культури, яка «насаджує» культ індивідуалізму.

Враховуючи важливість думки споживача культурних послуг, продуктів, для розвитку центрів культурно-дозвіллевої діяльності, проведено дослідження серед студентської молоді щодо особливостей та форм їх дозвілля. Дослідження проведено методом анкетування, враховуючи технологічні можливості за допомогою Google форми. Анкета передбачала закриті та відкриті питання. Респондентами стали 355 студентів різних закладів вищої освіти, які відвідували / відвідують центри культурно-дозвіллевої діяльності різних областей (з метою врахування регіональних аспектів).

Так, молоді було поставлено ряд запитань, які дозволяють зрозуміти як проводять вільний час респонденти, скільки приділяють часу для культурно-дозвіллевої діяльності, чи активного роду це дозвілля. Важливим елементом анкетування є формування розуміння наскільки активно молоді люди беруть участь у громадському житті, користуються послугами дозвіллевих центрів та проводять дозвілля в умовах карантину.

Статистика свідчить про те, що студентська молодь приділяє значну частину часу на дозвілля. Зокрема на дозвіллеву діяльність понад 1 год. на день виділяє 61% опитаних (рис. 1).

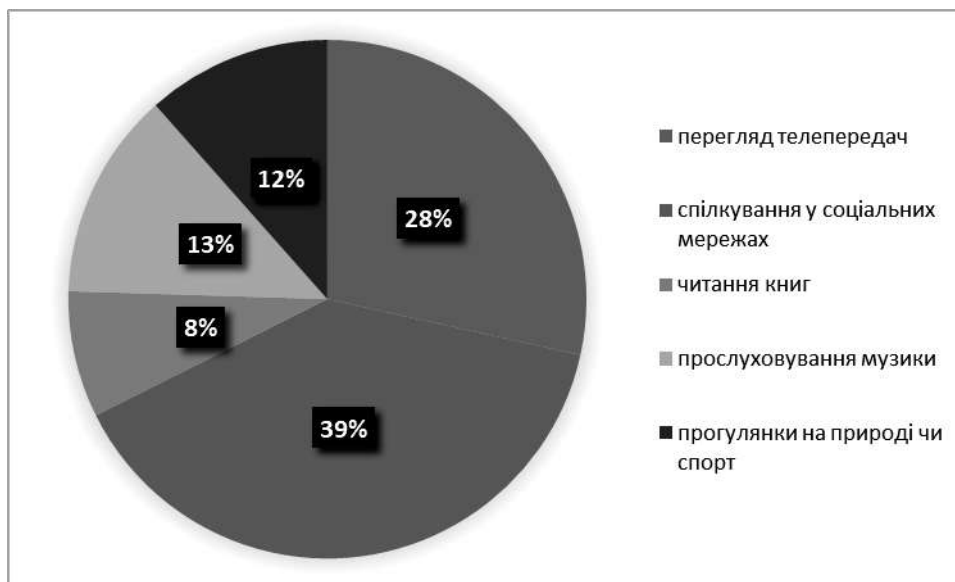

Рис. 1. Витрати часу на дозвілля студентської молоді на день

Тим не менш, 39% молодих людей практично не мають на дозвілля часу. Причиною є відсутність часу на дозвілля у зв'язку з частковим працевлаштуванням.

Важливим є й тип дозвілля, який обирає молодь. Зокрема в переліку були зазначені: перегляд передач, спілкування у соціальних мережах, прослуховування музики, книги, підкасти, комп'ютерні ігри, відвідування музеїв, театрів, кінотеатрів, концертів, майстер-класів, участь у тренінгах, прогулянки на природі, спорт та байдикування. При цьому респонденти могли обрати декілька відповідей, ранжуючи їх за важливістю. Таким чином, питання способу проведення власного дозвілля дозволило отримати показники пасивної та активної його форми.

На жаль, значна частина молоді сьогодні надає перевагу пасивному відпочинку. Серед 355 опитаних 108 обирають пасивне дозвілля, що складає 30% від загальної кількості респондентів (рис. 2). При цьому, такі види дозвілля як перегляд телепередач та спілкування у соціальних мережах превалюють.

Рис. 2. Диференціація форми дозвілля серед студентської молоді

О. Гузьман, Н. Ляшенко у своїй праці також відмічають, що «порівняльний аналіз результатів минулих та сучасних соціологічних досліджень виявив, що рейтинговий розподіл форм проведення дозвілля залишився майже без змін. Спостерігається орієнтація молоді на пасивні види діяльності; нехтування фізичною культурою та спортом; незначна кількість занять творчого характеру; відсутність цілеспрямованого вибору занять, що призводить до неефективного використання вільного часу» [4; 33].

Так, 39% опитаних надають перевагу такому типу дозвілля як «спілкування у соціальних мережах». Звісно, епоха інформатизації та карантинні обмеження, виводять сьогоднішнє спілкування на інший рівень – не фізичний, емоційний. Але попри усі обставини, що складаються сьогодні лише 12% молодих людей обрали спорт та прогулянки на природі, що жодним чином не пов'язано з

жорсткими карантинними умовами, на нашу думку. Це ще раз підтверджує пасивність студентської молоді у виборі виду культурно-дозвілдової діяльності.

О. Сватенков ще у 2016 р. проводив аналогічне опитування за видами та формами культурно-дозвілдової діяльності. Результати його дослідження показали, що понад третину опитуваних надає перевагу перегляду телепередач [10]. Як бачимо у 2021 р. ситуація практично не змінилась.

Науковець дійшов висновку про «популярність у студентському середовищі такої форми дозвілля як перегляд телепередач підтверджує думку про значний вплив сучасного медійного простору на становлення і розвиток молодого покоління» [10; 188].

Саме тому, існуючим центрам культурно-дозвілдової діяльності як і тим, що планують свою діяльність у майбутньому, варто звернути на цей факт значну увагу. Досить важливим для зацікавлення молоді є врахування їх інтересів. І якщо сьогодні молодь як і п'ять років тому бачить свій саморозвиток через медійний простір, центри з метою привернення споживача не можуть ігнорувати цей факт.

З метою визначення інноваційних форм дозвілля, яким надає перевагу молодь, було поставлено питання закритого типу з вибором дозвілля серед існуючого переліку та відкрите питання з їх пропозиціями для сучасного культурно-дозвілдового центру.

У першому випадку респондентам запропоновано перелік існуючих послуг культурно-дозвілдового центру, серед яких можна обрати декілька, як ті «якими б скористались». Зокрема до списку увійшли такі види дозвілля як: уроки живопису; спецкурси, майстер-класи за темами; логічні та ділові ігри, що імітують конфліктні ситуації; перегляд фільмів; атракціони; мультимедійні виставки, арт-виставки; квести; театралізовані міні-вистави; місця для коворкінгу; пейнт-бол.

Таким чином, запропоновані послуги були заздалегідь розділені на активні та пасивні форми. Результати опитування показали, що студентська молодь надає перевагу знанням і обирає такий вид послуг як «спецкурси та майстер-класи». Як видно з таблиці 1, 115 респондентів із 355 опитаних обирає спецкурси, майстер-класи за обраними тематиками, що складає 32,4% від загальної кількості учасників опитування (третина). Сьогодні більшість таких спецкурсів, тренінгів, молодь відвідує он-лайн.

Таблиця 1

Форми дозвілля культурних центрів

№ п/п	Пропозиція	К-сть згадувань	% в загальній структурі
1.	Спецкурси, майстер-класи	115	32,4
2.	Уроки живопису	111	31,3
3.	Перегляд фільмів	63	17,8
4.	Логічні ігри	38	10,7
5.	Атракціони різних видів	8	2,2
6.	Квест-кімнати	6	1,7
7.	Пейнтбол-гра	5	1,4
8.	Місця для коворкінгу	3	0,8
9.	Виставки	3	0,8
10.	Театралізовані міні-вистави	1	0,3

Проте, ми схильні вважати, що інформаційне середовище, зокрема соціальних мереж, де проводиться такі тренінги не завжди передбачає достовірні дані, що обумовлено глобальними потоками інформації та загальним доступом до неї. Тому важливим є факт того, що молодь сьогодні прагне отримувати додаткові знання кваліфікованих експертів, зокрема в центрах культурно-дозвілдової діяльності.

Позитивним фактором є те, що вибір респондентів спрямований на користь уроків живопису. Третина учасників (31,3%) обирає серед переліку послуг культурного центру «уроки живопису». На нашу думку, це значний позитивний аспект з обох сторін. Оскільки в дослідженні О. Гузьман, Н. Ляшенко [4] зазначено відсутність бажання опитуваних займатись творчістю. Через мистецтво особистість пізнає історію, культуру, формує індивідуальність. З точки зору центру культурно-дозвілдової діяльності такий формат може привернути увагу молоді і не є затратним з боку ресурсів: фінансового, часового.

На питання «Який інноваційний вид заняття проведення дозвілля Ви б запропонували для сучасного культурно-дозвілдового центру?» отримано безліч найрізноманітніших відповідей. Ми намагались їх дещо уніфікувати, щоб визначити основні моменти важливі для молоді. Таким чином,

відповіді були сформовані у 10 категорій, які наведені у таблиці 2. Дані таблиці 2 свідчать про те, що значна частина молоді не готова була відповісти на питання – 43,1% осіб. Така невизначеність носить дещо загрозливий характер, оскільки свідчить про байдужість молоді до власного розвитку та розвитку інфраструктури дозвілля в цілому, а головне – про відсутність бажання щось змінювати.

Дослідник Г. Олійник в своїй роботі стверджує, що «спілкування є важливою складовою діяльності різних дозвіллевих об'єднань» [6; 141]. Так, серед відповідей поширеною пропозицією було створення можливості саме різноформатного спілкування (пасивна форма дозвілля). Щось на кшталт дискусійних клубів, спілкування он-лайн з молоддю інших країн світу, знайомства, спікінг клуби. Це ще раз підтверджує, що замінити живе спілкування та обмін думками повністю режимом он-лайн не можливо, а живе спілкування є все-таки частиною соціуму.

Таблиця 2

Структура пропозицій опитуваних щодо інноваційних послуг для культурно-дозвіллевих центрів

№ п/п	Пропозиція	К-сть згадувань	Відсоток в загальній структурі
1.	Пропозиції відсутні	153	43,1
2.	Спілкування у різних форматах	40	11,27
3.	Тренінги	38	10,7
4.	Віртуальна реальність	34	9,85
5.	Кіберспорт, інтерактивні ігри	20	5,63
6.	Музика	18	5,07
7.	Квести, інтелектуальні ігри	17	4,79
8.	Спортивні секції (пейнтбол, бокс, ролики та ін)	16	4,51
9.	Театр (ораторське мистецтво, написання сценаріїв, інше)	11	3,1
10.	Танцювальні гуртки	8	2,25

Справило враження бажання опитуваних відвідувати тренінги та спецкурси, зокрема згадано бізнес-тренінги, маркетинг, особлива увага була приділена тренінгам із психології та відносин із людьми. Так, майже 11% опитуваних, висловили бажання здобувати нові знання. Часто траплялись коментарі з бажанням вивчати те, що «не передбачено навчальними програмами закладів вищої освіти».

Звісно, діджиталізація сучасності дала про себе знати. Практично 10% опитуваних запропонували створення кімнат віртуальної реальності в центрах культурно-дозвіллевої діяльності. Додаємо, що ще 6% бажаючих хотіли б відвідувати інтерактивні ігри та брати участь у кіберспорті.

До особливостей молоді сьогодні належить переважання у неї пошукової, творчо-експериментальної активності. Молоді люди з інтересом займаються ігровою діяльністю, що викликає чимало емоцій. Вони шукають нових відчуттів і важко сприймають одноманітну діяльність. На сьогодні спостерігається підвищений інтерес молоді до ігрових програм. Діапазон цих інтересів широкий і різноманітний: участь у різних телевізійних програмах, конкурсах; комп'ютерні ігри; спортивні змагання.

У сьогоднішніх непростих економічних умовах соціально-культурна діяльність відчутно впливає на молодь. У міру втрати орієнтації на певні цінності, у молодих людей з'являється можливість відволіктися, знайти себе в будь-чому ще крім звичайних справ, проявити себе і свої здібності. Практика підготовки та проведення молодіжних культурно-дозвіллевих програм показує, що їх успіх у значній мірі залежить від включення в їх структури ігрових блоків, стимулюючих у молоді прагнення до змагальності, імпровізації і винахідливості. Тобто, студентська молодь відслідковує світові тренди та слідує таким світовим тенденціям. І центри культури, молодіжні центри ніколи не зможуть у повному обсязі охоплювати молодь України, якщо не дотримуватимуться аналогічних тенденцій.

Важливим аспектом, врахованим при побудові анкети, було питання «на скільки часто Ви берете участь у громадській діяльності?». Це питання вбудовано в анкету, оскільки дослідники вважають, що саме громадська діяльність, зокрема волонтерство, сприяють залученню молоді до процесу розвитку суспільства, набуття досвіду та проведення дозвілля з користю.

О. Вакуленко пише «сьогодні важливим аспектом життєвої позиції є активізація участі молодих людей у громадській діяльності на місцевому рівні. Переглянута Європейська хартія участі молоді в

громадському житті на місцевому і регіональному рівні наголошує, що участь молоді не є самоціллю, а засобом для досягнення позитивних змін у житті молодих людей та побудові кращого суспільства» [2; 12].

Як показано на рис. 3, 92% опитуваних стикались із громадською діяльністю і лише 8% ніколи не брали участі у ній. На нашу думку, центри культурно-дозвілєвої діяльності мають практикувати залучення молоді до такої діяльності. Саме залучення студентства до процесів соціальних, організаційних, дасть їм досвід, знання, уміння та навички спілкування, що в пріоритеті серед пропозицій нами опитуваного студентства.

Таким чином, культурно-дозвілєвим центрам доцільно переймати досвід сучасних «молодіжних хабів», які успішно практикують волонтерство, з подальшим працевлаштуванням молоді. Зокрема типовим Положенням про молодіжний центр та експертну раду при молодіжному центрі [9], одним із завдань передбачено «працевлаштування молоді та забезпечення зайнятості у вільний час, розвиток молодіжного підприємництва» [9]. Заохочення студентської молоді до громадянської діяльності та соціальних проєктів, дозволить останнім отримати практичний досвід, а закладам культурно-дозвілєвої діяльності – кваліфікованих фахівців по завершенню ними процесу здобуття освіти.

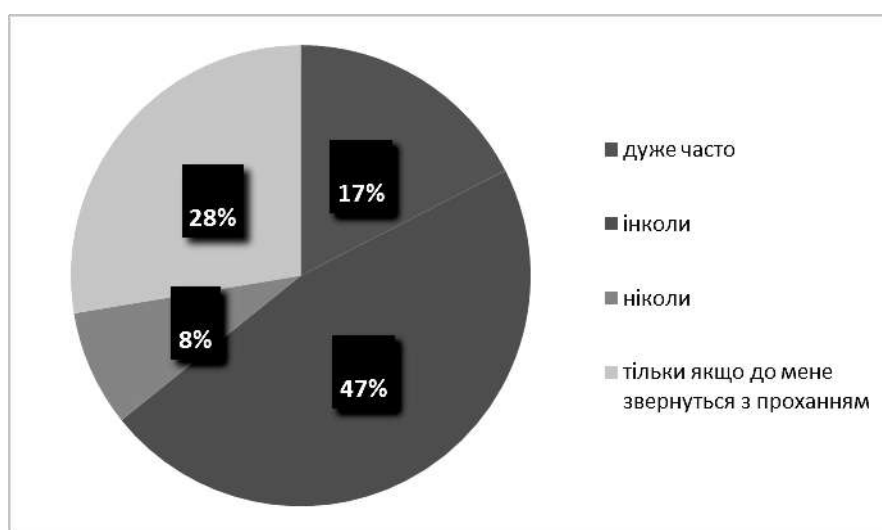

Рис. 3. Участь молоді в громадській діяльності, %

Основним у процесі розвитку центрів культурно-дозвілєвої діяльності залишається комунікація зі своєю цільовою аудиторією. При цьому це можна робити різними доступними шляхами, зокрема й через соціальні мережі. Відстеження сучасних тенденцій дозволить залучити аудиторію до діяльності центрів, оновити їх, реалізувати новітні проєкти.

Висновки. За результатами дослідження, аналізу наукової літератури, проведеного анкетного опитування, можна зробити наступні висновки щодо особливостей культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді:

– в умовах відсутності фільтрації інформації та необмеженого доступу до неї молодь зацікавлена в додатковому особистісному розвитку, зокрема в здобутті знань, умінь та навичок, не передбачених навчальними програмами закладів вищої освіти. Наприклад, психологія поведінки людини в різних обставинах, вирішення конфліктних ситуацій тощо;

– скоріше необхідністю, а не особливістю є прагнення вивчати віртуальну реальність, використання інтерактивних технологій в житті;

– формування простору і можливостей для вивчення культури інших країн, зокрема й через спілкування з їх представниками.

Враховуючи вище окреслені особливості культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді, культурним центрам варто в першу чергу розробляти і впроваджувати практики з вивчення аудиторії закладу та її потреб; проводити опитування аудиторії, брати до уваги відгук відвідувачів після подій, кількісні та якісні дані про аудиторію. Пропонуємо залучати молодих людей до роботи у культурно-дозвілєвих центрах, створювати можливості проходження навчальної практики, волонтерства у центрах з можливістю подальшого працевлаштування молоді.

Важливим сьогодні також є донесення інформації до студентської молоді сучасними комунікаційними інструментами. Керівництву культурно-дозвілєвих центрів доцільно розробляти комунікаційні стратегії центрів культури з огляду на потреби та інтереси цільової аудиторії,

використовувати різні канали комунікації, зокрема соціальні підкасти, й адаптовувати їх наповнення відповідно потреб цільової аудиторії.

Перспективою подальших досліджень є розробка механізму функціонування центру культурно-дозвілєвої діяльності, зокрема конкурентоспроможних послуг та продуктів центру, а також комунікаційної стратегії задля привернення уваги споживача.

Список використаної літератури

1. Азарова. Р. Н. Педагогическая модель организации досуга обучающейся молодежи. *Педагогика*. 2005. 1. С. 27-32.
2. Вакуленко О. В. Активізація молоді як чинник соціальної самореалізації та інтеграції. *Наук. часопис Нац. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. Серія 11 : Соціальна робота. Соціальна педагогіка*. 2018. 25. С. 9-16.
3. Виткалов С. В. Клубний потенціал в умовах сьогодення : (експериментальний досвід Рівненщини). *Культура України*. 2012. 36. С. 40-49.
4. Гузьман О. А., Ляшенко Н.О. Практики дозвілля сучасної студентської молоді. *Грані*. 2016. 9. С. 29-37.
5. Дослідження дозвілля і культурних потреб міської молоді в Україні. Український культурний фонд України. 2021. URL: <https://ucf.in.ua/archive/6042254b1149cb180122d742> (дата звернення: 19.03.2021).
6. Олійник Г. Теоретичні основи формування культурно-дозвілєвої діяльності студентської молоді. *Social Work and Education*. 2017. 3 (2). С. 136-145.
7. Панфилова Е. В. Ценности культуры досуга студенческой молодёжи: результаты исследования. *Молодой ученый*. 2012. 8 (43). С. 278-283.
8. Петрова І. В. Культурно-дозвілєві практики населення сучасної України: тенденції та пріоритети. *Культура і сучасність*. 2011. 1. С. 108-112.
9. Про затвердження типових положень про молодіжний центр та про експертну раду при молодіжному центрі : постанова КМУ від 20.12.2017 № 1014. *База даних «Законодавство України»* / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1014-2017-%D0%BF> (дата звернення: 26.04.2021).
10. Сватенков О. В. Дослідження особливостей дозвілля студентської молоді. *Освітологічний дискурс*. 2014. 2 (6). С. 185-195.
11. Седова Н. Н. Досуговая активность молодёжи. *Социологические исследования*. 2009. 12. С. 56-59.

References

1. Azarova, R. N. Pedagogicheskaya model organizatsii dosuga obuchayusheysya molodezhi. *Pedagogika*. 2005. 1. S. 27-32.
2. Doslidzhennia dozvillia i kulturnykh potreb miskoi molodi v Ukraini. Ukrainyskyi kulturnyi fond Ukrainy. 2021. URL: <https://ucf.in.ua/archive/6042254b1149cb180122d742>
3. Huzman O. A., Liashenko N.O. Praktyky dozvillia suchasnoi studentskoi molodi. *Hrani*. 2016. 9. S. 29-37.
4. Oliinyk H. Teoretychni osnovy formuvannia kulturno-dozvillievoi diialnosti studentskoi molodi. *Social Work and Education*. 2017. 3 (2). S. 136-145.
5. Panfilova E. V. Tsennosti kulturyi dosuga studencheskoy molodYozhi: rezultaty issledovaniya. *Molodoy ucheniy*. 2012. 8 (43). S. 278-283.
6. Petrova I. V. Kulturno-dozvillievi praktyky naseleння suchasnoi Ukrainy: tendentsii ta priorytety. *Cultura i Suchasnist*. 2011. 1. S. 108-112
7. Pro zatverdzhennia typovykh polozhen pro molodizhnyi tsentr ta pro ekspertnu radu pry molodizhnomu tsentri : postanova KМУ vid 20.12.2017 № 1014. / *Baza danykh «Zakonodavstvo Ukrainy»* / VR Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1014-2017-%D0%BF>
8. Sedova N. N. Dosugovaya aktivnost molodYozhi. *Sotsiologicheskie issledovaniya*. 2009. 12. С. 56-59.
9. Svatentkov O. V. Doslidzhennia osoblyvostei dozvillia studentskoi molodi. *Osvitohichnyi dyskurs*. 2014. 2 (6). S. 185-195.
10. Vakulenko O. V. Aktyvizatsiia molodi yak chynnyk cotsialnoi samorealizatsii ta intehratsii. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Seriiia 11 : Sotsialna robota. Sotsialna pedahohika*. 2018. 25. S. 9-16.
11. Vytkalov S. V. Klubnyi potentsial v umovakh sohodennia : (eksperyment. dosvid Rivnenshchyny). *Kultura Ukrainy*. 2012. 36. С. 40-49.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КУЛЬТУРНО-ДОСУГОВОГО ЦЕНТРА В СООТВЕТСТВИИ С СОВРЕМЕННЫМИ ФОРМАМИ ДОСУГА МОЛОДЕЖИ

Шмаюн Ольга Юрьевна – аспирантка,

Киевский национальный университет культуры и искусств, г. Киев

Обоснована необходимость исследования способа проведения культурно-досуговой деятельности молодежи в современных условиях. Проведено исследование структуры досуга студенческой молодежи по результатам анкетного опроса с учетом региональности. Проведен сравнительный анализ результатов анкетирования с данными предыдущих лет. Выделены основные преобладающие формы отдыха. При этом

определены особенности досуга в современных условиях, которым отдает предпочтение молодежь. Исследован вопрос участия молодежи в общественной деятельности и обоснованно внедрения практик волонтерства. По результатам анкетирования сформированы предложения по дальнейшему совершенствованию деятельности центров культурно-досуговой деятельности сквозь призму обновления спектра услуг в соответствии с современными запросами молодежи.

Ключевые слова: культурные услуги, центры культурно-досуговой деятельности, молодежь, социальные сети, отдых.

ACTIVITY DEVELOPMENT CULTURAL CENTERS IN ACCORDANCE WITH MODERN FORMS OF YOUTH LEISURE

Shmayun Olga – postgraduate,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

Substantiated the research of the way of carrying out cultural and leisure activity of youth in modern conditions. We have identified students as an indicator of the development of society. A study of the structure of student youth leisure based on the results of a questionnaire, taking into account regionality. Conducted a comparative analysis of the survey results with data from previous years. We have identified the main prevailing forms of recreation. At the same time, the peculiarities of leisure in modern conditions, which are preferred by young people, were determined. The issues of youth participation in public activities were investigated and the introduction of volunteering practices was substantiated. According to the results of the questionnaire, we have formed proposals for further development and improvement of cultural and leisure centers through the prism of updating the range of services in accordance with modern needs of young people.

Key words: cultural services, centers of cultural and leisure activity, youth, social networks, rest.

UDC 379.82

ACTIVITY DEVELOPMENT CULTURAL CENTERS IN ACCORDANCE WITH MODERN FORMS OF YOUTH LEISURE

Shmayun Olga – postgraduate,
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv

The purpose of the article is to form proposals for improving the activities of cultural and leisure centers in accordance with the peculiarities of modern types and forms of leisure for student youth.

Research methodology. Some publications on the subject (survey reports, scientific journal and newspaper articles) have been reviewed. Statistical data have been widely drawn from formal and informal surveys conducted by ourselves.

Results. We have identified students as an indicator of the development of society. And we stated of the structure of student youth leisure based on the results of a questionnaire, taking into account regionalism. Also we substantiated The issues of youth participation in public activities were investigated and the introduction of volunteering practices. According to the results of the questionnaire, we have formed proposals for further development and improvement of cultural and leisure centers through the prism of updating the range of services in accordance with modern needs of young people.

Novelty. In this article, we have shown the main points of what cultural centers should implement in their activities and what strategies they should develop in accordance with the types of youth recreation.

The practical significance. The prospect of further research is the development of a mechanism for the functioning of the center of cultural and leisure activities, in particular competitive services and products of the cultural center.

Key words: cultural services, centers of cultural and leisure activity, youth, social networks, rest.

Надійшла до редакції 2.02.2021 р.